

Hemodialysekateter

Ønsker du å vite mer? Spør oss på dialyseavdelingen

Elverum: tlf. 62 43 86 15
man, ons, fre kl. 07.15 – 21.00
tir, tor, lør kl. 07.15 – 15.00

Lillehammer: tlf. 61 27 22 13/ 61 27 20 49
man, tirs, ons, fre kl. 07.30 – 21.00
tors, lør kl. 07.30 – 15.00
søn kl. 14.00 – 21.00

Fagernes: tlf. 61 35 89 44
mandag kl. 08.00 – 20.00
ons, tors, fre kl. 08.00 – 15.00

Otta: tlf. 61 11 77 29 / 61 11 77 31
man, ons, fre kl. 07.30 – 15.00

Raufoss: tlf. 61 13 05 06
man, ons, fre kl. 07.30 – 15.00

Utenom dialyseavdelingens åpningstid,
ta kontakt med sykehuset:

915 06 200

og spør etter vakthavende nyrelege på
Elverum eller Lillehammer.

Fotokk og print: Sykehuset Innlandet

Ved **hemodialyse** (HD) også kalt bloddialyse, renses blodet for avfallsstoffer og overskuddsvæske trekkes ut. Dette gjøres via en dialysemaskin. For å få gjennomført en effektiv hemodialysebehandling trenger du en godt fungerende blodtilgang. AV-fistel som blodtilgang er å foretrekke: etter et lite inngrep utvikles en stor, blodrik åre på armen som benyttes til dialyse.

I ditt tilfelle skal du få/har du fått et dialysekateter. Det kan være midlertidig hos noen og permanent hos andre. Dialysekateteret er en «silikonslange» som er plassert i en sentral blodåre (vene), og som går ned til hjertet.

Kateteret har en cuff, et fortykket område på størrelse med en ert, som vil gro fast i løpet av 4-6 uker. Fram til da er kateteret sydd fast i huden. Cuffen kan du kanskje kjenne under huden. Kateteret kommer ut gjennom huden på øvre del av brystet. Dialysekateteret skal ikke brukes til annet enn dialysebehandling.

Hemodialysekateteret har to løp: Under behandlingen trekkes blod ut fra det ene løpet, renses i dialysemaskinen og ledes tilbake i det andre løpet. Når behandlingen er ferdig settes et preparat i kateteret, som holder det åpent fram til neste behandling. Kateteret har dobbel sikring med klemmer og propper. Disse skal alltid være stengt når kateteret ikke er i bruk. Etter hver behandling legges det steril bandasje over kateteret med evt. dusjbandasje utenpå. Denne bandasjen skal sitte på til du kommer tilbake til neste behandling.

Det er liten risiko forbundet med å ha et dialysekateter når både du og personalet på dialyseavdelingen tar nødvendige forhåndsregler. **Men disse risikofaktorene bør du være klar over:**

Infeksjon. Tiltak:

- God personlig hygiene.
- Bading i basseng frarådes.
- Sjekk alltid at dusjbandasjen er tett før og etter at du har dusjet.
- Begrens dusjing de første ukene etter kate-
terinnleggelse.
- Unngå å sette dusjen rett mot bandasjen.
- Passe på at bandasjen er tørr og sitter godt
festet mellom hver behandling.
- Unngå å klø deg rundt bandasjen, sår kan
føre til infeksjoner.
- Både du og sykepleierne desinfiserer
hender og bruker munnbind ved til- og
frakobling.
- Hosting, nysing og prating bør unngås
under selve til- og frakoblingen.

Tiltak ved luft i blodbanen

- Åpne **aldri** klemmer eller propper på kate-
teret selv.
- Ikke la spisse gjenstander komme i nærhe-
ten av kateteret.
- Ligg flatt, helst med bena høyere enn hodet
ved til- og frakobling. Dette for å unngå
uhell der luft trekkes inn i kateteret.

Blødning fra innstikkstedet

- Rett etter innleggelse av kateteret er det
normalt litt blødning fra innstikkstedet.
Forsterk bandasjen: Legg steril bandasje
utenpå, uten å ta av den innerste.

Forsnevninger i blodåren der kateteret ligger

- Kan skyldes dannelse av blodpropper
rundt kateteret.
- Kateteret kan skade innsiden av blodåren.

Hva gjør jeg hvis:

Bandasjen løsner eller blir bløt

- Pass på at du alltid har utstyr, som du
har fått med fra dialyseavdelingen, til ban-
dasjeskift hjemme.
- Vask hendene dine grundig.
- Tørr bandasje som har løsnet, festes med
tape eller ekstra dusjbandasje.
- Bløt bandasje fjernes med en gang du
oppdager det. Berør kateteret minst
mulig. Vask hendene igjen, og legg på
ny steril bandasje.

Jeg får mistanke om infeksjon i området rundt kateteret: Viser seg ved

- Økende smerter, hevelse, rødme eller
sårveske i bandasjen.
- Høy feber, frysninger, sykdomsfølelse kan
skyldes bakterier i blodet fra kateteret.
- Ta kontakt med sykehuset/dialyseavde-
lingen straks.

Hvis kateteret mot all sannsynlighet skulle løse og skli ut:

- Legg deg ned med bena høyt og hold en
ren bandasje over innstikkstedet.
- Ta kontakt med sykehuset/dialyseavde-
lingen straks.

Du kan lese mere om blodtilgang ved dialyse her:

HD-catheters:
How to keep yours working well.
<https://www.kidney.org/atoz/content/hemocatheter>

Hemodialysis access.
What you need to know.
https://www.kidney.org/sites/default/files/11-50-0216_va.pdf

Pasient- og brukerrettighetsloven 2001.
Hentet 15.09.2022 fra www.lovdato.no
<https://lovdato.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-63?q=pasient+og+brukerrettighetsloven>